

Isertuussanik kalerriisartut pillugit inatsisissamik kalerriisartunik illersuisussamik Naalakkersuisut piareersaallutillu siunnersuuteqarnissaannik, suliassallu tamatuma aalajangiiffigisassatut siunnersuut manna akuersissutigineqarniariarpat aallartinneqarnissaannik, peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq, Asii Chemnitz Narup, Inuit Ataqatigiit)

Akissuteqaat

(Aningaasaqarnermut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoq)

Pissutsinik eqqunngitsuusorisanik saqqummiussisarneq pillugu aalajangiiffigisassatut siunnersuummik matumani saqqummiussamut qujanaq.

Nunami innuttakitsumi, qanimut ilisarisimaqatigiiffiusumi siammasissumilu attaveqarfiusumi imminut iluaquserniarluni peqquserluttarnernut, ikioqatigiipilunnernut, peqquserlunnernut pissutsinullu isornartunut allanut aarlerinaatit ammasumik oqaloqatigiissutigisinnaaneri pingaaruteqarpoq. Naaggaartussatulli inassisimaneq, ajornartorsiutinillu saqqummiussinissaq ajornakusoortorujussuusinnaavoq. Taamaammat pissutsinik eqqunngitsuusorisanik saqqummiussisartutut taaneqartut isumannaariffigineqarnissaat pisariaqarpoq. Ullutsinnut naleqquttunik atorpeqarsinnaasunillu pissutsinik eqqunngitsuusorisanik saqqummiussisarnermik aqqissuussanik peqartoqarnissaannik sulisitsisut oqartussallu isumaginninnissaat aamma pingaaruteqarpoq.

Taamaammat pissutsinik eqqunngitsuusorisanik saqqummiussisartut illersorneqarnissaat pillugu inatsisissatut suliaqarnissamut siunnersuut Naalakkersuisut pitsaasutut isigaat.

Naalakkersuisut namminersorlutik oqartussa at ingerlatseqatigiiffiutaanni piginnittutut politikiminni, ingerlatseqatigiiffiit pissutsinik eqqunngitsuusorisanik saqqummiussisarneq pillugu aqqissuussinissamik erseqqissumik nalunaarutigereerpaat. Maanna ingerlatseqatigiiffinit 14-iusunit qulit pissutsinik eqqunngitsuusorisanik saqqummiussisarneq pillugu aqqissuussinernik pilersitsereerput.

Naalakkersuisut 2015-imili Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfimmi, Suliffeqarfiup iluani Kukkunersiunermit immikkoortumi pissutsinik eqqunngitsuusorisanik saqqummiussisarnermik aqqissuusaqareerput. Aqqissuussineq qarasaasiaq atorlugu ingerlanneqarpoq, tassani sulisut kinaassutsiminik oqaatiginninnatik pissutsinik isornartunik inatsisinillu unioqqutitsisunik nalunaaruteqarsinnaapput. Aqqissuussineq 2017-imi 2020-milu nalilersorneqarpoq. Taamaaliornermi ukiumut suliat sisamat angullugit nalunaarutigineqartarnerat, taakkulu ilaat aqqissuussinerup siunertaanut ilaanngitsut saqqummerpoq. Tamannali nalinginnaasuvoq, allallu pissutsinik eqqunngitsuusorisanik saqqummiussisarnernik aqqissuussinerini tamanna aamma ilisimaneqarpoq. Suliani taakkunani suliap sumi suliarisariaqarneranik oqartussaasut siunnersuinertut suliatut ingerlattarpaat.

Ukioq manna siusinnerusukkut pissutsinik eqqunngitsuusorisanik saqqummiussisarneq pillugu aqqissuussineq nutarterlugu Naalakkersuisut aallartereerpaat. Tamanna ukiuni arfineq pingasuni ingerlatseernermi pissusissamisoortuuvoq. Taamaamat pissutsinik eqqunngitsuusorisanik saqqummiussisarnermi aqqissuussinerup Namminersorlutik Oqartussanit suliarineqartarneranik nuussinissaq sulissutigineqalereerpoq. Taamaaliormi suliat pissusissamisoortumik sunniivigineqarnatik passuneqartarnerannik tatiginniinnarnissaq qulakkeerniarneqarpoq. Tamatuma saniatigut Naalakkersuisut ingerlatseqatigiiffinnut kommuninullu sulii pissutsinik eqqunngitsuusorisanik saqqummiussisarnermik aqqissuussamik peqanngitsunut saaffiginninniarput, taakkulu aqqissuussamik pilersitsinissaannik kaammattorlugit. Naggataagut Naalakkersuisut pissutsinik eqqunngitsuusorisanik saqqummiussisarneq pillugu inatsimmik suliaqarnissaq aallartissavaat, tassani ilaatigut pissutsinik eqqunngitsuusorisanik saqqummiussisartut illersorneqarnerat sammineqassaaq.

Siunnersuuteqartup Danmarkip inunnik EU-mi inatsisinik unioqutitsinernik nalunaarutiginnittunik illersuineq pillugu EU-mi peqqussummik atuutilersitsinerat innersuussutigaa. Tamanna arlaleriarluni pissutsinik eqqunngitsuusorisanik saqqummiussisartut inatsisinik unioqutitsinernik nalunaaruteqareermik kingorna, atugarliortarnermik nalaataqartarnerannik arlalinnik assersuutissaqalereernerata kingorna pivoq. Kalaallilli Nunaanni Europamilu pissutsinik eqqunngitsuusorisanik saqqummiussisartut atugaat imminnut toqqaannartumik assersuunneqarsinnaanngillat. Kalaallit Nunaanni suliffeqartut amerlasoorsuunngillat, taamaammallu inatsisit qanoq ikkaluarneranniluunniit pissutsinik eqqunngitsuusorisanik saqqummiussisup kinaassusaata isertuutiinnarneqarsinnaanera qulakkeerneqarsinnaassanngilaq. Taamaamat nunatsinni pissutsinik eqqunngitsuusorisanik saqqummiussisarneq pillugu inatsisip qallunaat inatsisaannit annertunerusinnaanera isumaliutigineqarsinnaavoq. Tamanna assersuutigalugu sulinermik isertitanik annaasaqarnernut atatillugu amerlanerusunik matussusiinerit taarsiinerilluunniit atulersinneqarnerisigut pisinnaavoq.

Aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kinguneqaatinut tunngatillugu, inatsisissatut siunnersuummik suliaqarnissaq siunnersuuteqartup 50.000 kr.-t missaannut missingerpaa. Naak nunat allat inatsisissaannit isumassarsiniartoqarsinnaagaluartoq, missingineq taanna appasippallaartoq Naalakkersuisut naliliipput. Inatsisip suliarineqarnissaanut milliunip affaata missai aningaasartuutaasussatut ilimagineqartariaqarnerupput. Tamatuma kingorna pissutsinik eqqunngitsuusorisanik saqqummiussisarnermi aqqissuussinerup avataanut inissinneqarnissaanut, atortorissaarutillu tassannga ikorfartuinissaanut nalimmassaanernut aamma aningaasartuuteqarnissaq ilimagineqartariaqassaaq. Aningaasat taakku aningaasanut inatsisiliassani pingaarnersiorneqartariaqassapput.

Naggasiullugu “pissutsinik eqqunngitsuusorisanik ilisimatitsisartooq” oqaaseq Innarligassaannigineq pillugu misissuinermi 2021-meersumi nutserneqartoq assigalugu atornerqarmat ilisimatitsissutigissavara. Naalakkersuisut inatsimmik suliaqarnermut atatillugu suliaasaqarfimmi taaguusersuut atortussanngortinnissaa qulakkeerniarlugu Oqaasiliortut attavigissavai.

Taama oqaaseqarlunga siunnersuut akuerineqassasoq inassutigaa.